

Efnaeftirlit - Plöntuverndarvörur á markaði 2021

Dagsetning	28. maí 2021
Fyrirtæki	Garðheimar Gróðurvörur ehf.
Heimilisfang	Stekkjarbakka 6, 109 Reykjavík
Kennitala	411091-1209
Starfsemi	Innflutningur, heildsala, smásala
Eftirlitsstaður	Smiðjuvegur 5, Stekkjarbakki 6
Fulltrúi fyrirtækis á vettvangi	Anton Magnússon, Ólöf Á. Erlingsdóttir
Eftirlitsmaður	Helga Ösp Jónsdóttir
Tegund eftirlits	Efnaeftirlit
Tengiliður fyrirtækis	Anton Magnússon, Olga B. Gísladóttir

SAMANTEKT

Umhverfisstofnun stóð fyrir reglubundnu eftirliti með plöntuverndarvörum hjá Garðheimum Gróðurvörum ehf. Í eftirlitinu eru plöntuverndarvörur sem settar eru á markað athugaðar með tilliti til hvort þær uppfylli kröfur efnalaga nr. 61/2013, reglugerðar nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur¹ og reglugerðar nr. 980/2015 um meðferð varnarefna. Af þeim vörum sem skoðaðar voru í heildsölu fyrirtækisins reyndist ein þeirra ekki uppfylla kröfur framangreindra laga og reglugerða.

Varan sem um ræðir er Challenge en eftirlitið leiddi í ljós að merkingum vörunnar er ábótavant og mun Umhverfisstofnun gera kröfur um úrbætur á þeim.

MERKING HUGTAKA OG SKAMMSTAFANIR

Merking eftirfarandi hugtaka og skammstafana sem notuð eru í skýrslunni er sem hér segir:

- **CLP:** Reglugerð (EB) nr. 1272/2008 um flokkun, merkingu og pökkun efna og efnablandna sem innleidd er í reglugerð nr. 415/2014 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna².
- **Markaðssetning:** Að sjá þriðja aðila fyrir vöru sem fellur undir efnalög nr. 61/2013 eða bjóða hana fram, hvort heldur er gegn greiðslu eða án endurgjalds. Innflutningur er markaðssetning. Hvað varðar plöntuverndarvörur er markaðssetning það að hafa umráð með sölu, þ.m.t. að bjóða þær til sölu eða afhendingar í öðru formi, hvort heldur er gegn gjaldi eða án endurgjalds, og sjálf salan, dreifingin eða önnur form afhendingar að undanskilinni endursendingu til fyrri seljanda. Afgreiðsla í frjálst flæði inn á EES-svæði telst markaðssetning.

¹ Sem innleiðir [reglugerð \(EB\) nr. 1107/2009 um setningu plöntuverndarvara á markað](#).

² Samsett reglugerð nr. 415/2014 á vef Umhverfisstofnunar: <https://ust.is/library/Skrar/Atvinnulif/Efni/Flokkun-og-merkingar/samsett-reglugerd-nr-415-2014.html>

- **Tímabundin skráning:** Plöntuverndarvörur sem voru með gildar skráningar skv. eldri löggjöf áður en efnalög nr. 61/2013 tóku gildi og sótt var sérstaklega um tímabundna skráningu sbr. ákvæði til bráðabirgða í efnalögum. Tímabundnar skráningar fyrir plöntuverndarvörum gilda þar til að lokið er við að áhættumeta virka efnið í vörunni eða þar til að virka efnið í vörunni hefur verið bannað.
- **Markaðsleyfi:** Leyfi sem veitt er vöru á grundvelli áhættumats. Plöntuverndarvörur skulu vera með markaðsleyfi sem Umhverfisstofnun gefur út sbr. 35. gr. efnalaga nr. 61/2013 og 5. gr. reglugerðar nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur.
- **Gagnkvæm viðurkenning á markaðsleyfi:** Aðildarríki getur veit gagnkvæma viðurkenningu á markaðsleyfi fyrir plöntuverndarvöru sem þegar hefur verið veitt markaðsleyfi í öðru EES-ríki, sbr. 40 gr. í reglugerð nr. 1007/2009 um setningu plöntuverndarvara á markað.
- **Leyfi fyrir hliðstæðum viðskiptum:** Leyfi fyrir plöntuverndarvöru sem er sams konar og samsetning plöntuverndarvöru („viðmiðunarvara“) sem þegar er leyfð í aðildarríkinu, sbr. 52. gr. í reglugerð nr. 1107/2009 um setningu plöntuverndarvara á markað.
- **Hættuflokkun/flokkun:** Flokkun skv. viðeigandi ákvæðum CLP um mat á þeim áhættum sem fylgja notkun tiltekins efnis eða efnablöndu.
- **Hættumerkingar:** Merkingar á þar til gerðum merkimiða vöru sem flokkast sem hættuleg skv. ákvæðum CLP. Um merkimiðann er fjallað í I. kafla III. bálks CLP.
- **Leyfishafi:** einstaklingur eða lögaðili sem er handhafi leyfis fyrir plöntuverndarvöru.

UMFANG EFTIRLITS

Umhverfisstofnun hefur umsjón með framkvæmd efnalaga nr. 61/2013 og fer með eftirlit með framkvæmd laganna og reglugerða sem settar eru samkvæmt þeim. Í því skyni hefur stofnunin m.a. eftirlit með meðferð og markaðssetningu efna, efnablandna og hluta sem falla undir löggin með samræmdum hættu á landinu öllu. Auk þess hefur stofnunin eftirlit með banni og takmörkunum á efnum, efnablöndum og efnum í hlutum og með vörum sem þurfa markaðsleyfi. Stofnunin stóð fyrir eftirliti hjá Garðheimum Gróðurvörum ehf. í heilidsölu og verslun og var markmið þess að skoða hvort plöntuverndarvörur sem fyrirtækið setur á markað uppfylli kröfur varðandi markaðsleyfi og merkingar umbúða sbr. efnalög nr. 61/2013, reglugerð nr. 544/2015 og reglugerð nr. 980/2015.

MARKAÐSLEYFI OG TÍMABUNDNAR SKRÁNINGAR PLÖNTUVERNDARVARA

Plöntuverndarvörur sem á að setja á markað eða nota skulu hafa markaðsleyfi sem Umhverfisstofnun gefur út sbr. 35. gr. efnalaga nr. 61/2013 og 5. gr. reglugerðar nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur. Óheimilt er að setja á markað plöntuverndarvörur sem ekki hafa markaðsleyfi sbr. 2. másl. 1. mgr. 35. gr. efnalaga. Handhafi markaðsleyfis er ábyrgur fyrir markaðssetningu plöntuverndarvöru og því að hún uppfylli kröfur gildandi laga og reglugerða. Leyfishafi getur tilnefnt sérstakan dreifanda til þess að sjá um markaðssetningu vörunnar á grundvelli leyfisins. Ef birgir er ekki skilgreindur af leyfishafa sem dreifandi þarf hann að sækja um leyfi fyrir markaðssetningu vörunnar í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 544/2015.

Tímabundnar skráningar plöntuverndarvara sem gefnar voru út skv. þágildandi II. bráðabirgðarákvæði efnalaga og breytt var með lögum nr. 57/2019 hafa gildistíma sem hér segir, sbr. núgildandi VI. bráðabirgðaákvæði efnalaga:

- a. í 12 mánuði frá því að virka efnið í vörunni hefur verið áhættumetið og samþykki fyrir því endurnýjað í samræmi við reglugerð sem ráðherra setur, og á meðan afgreiðsla umsóknar um

markaðsleyfi sem sótt hefur verið um fyrir vörunni í samræmi við ákvæði 35. gr. er í vinnslu eða

- b. þar til virka efnið í vörunni verður bannað á Íslandi með reglugerð sem ráðherra setur.

MERKING

Samkvæmt 32. efnalaga skulu birgjar tryggja að efni og efnablöndur sem eru tilbúin til notkunar séu merkt í samræmi við hættuflokkun þeirra. Umbúðir skulu merktar með nafni, heimilisfangi og símanúmeri birgis, magni efnis og efnablöndu, hættusetningum, varnaðarsetningum, viðvörunarorðum og hættumerkjum í samræmi við ákvæði reglugerðar. Það hvaða reglugerð gildir um merkingar plöntuverndarvöru fer eftir því hvort varan sé markaðssett á grundvelli markaðsleyfis eða tímabundinnar skráningar en auk þess gildir 1. kafli III. bóls CLP reglugerðarinnar um merkingar allra efnavara. Þá er kveðið á um það í 4. gr. reglugerðar nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur að texti merkinganna er varðar hættusetningar, varnaðarsetningar og viðvörunarorð skuli vera á íslensku ef plöntuverndarvaran hættuflokkast skv. reglugerð nr. 415/2014. Ef plöntuverndarvaran flokkast ekki sem hættuleg skv. reglugerð nr. 415/2014 mega merkingar vera á ensku eða Norðurlandamáli öðru en finnsku.

Merkingar plöntuverndarvara með markaðsleyfi

Um merkingar plöntuverndarvara með markaðsleyfi sem gefin eru út í samræmi við reglugerð nr. 544/2015 um plöntuverndarvörur gilda, umfram kröfur í CLP, ákvæði reglugerðar (ESB) nr. 547/2011. Þar eru í I. viðauka talin upp merkingaratriði sem fram skulu koma á plöntuverndarvörum með markaðsleyfi en að auki ber að athuga hvort staðlaðar setningar vegna sérstakrar áhættu eða varúðarráðstafana eigi við um vöruna, sbr. II. og III. viðauka reglugerðarinnar.

Merkingar plöntuverndarvara með tímabundna skráningu.

Um merkingar plöntuverndarvara með tímabundna skráningu gildir, umfram kröfur í CLP, V. ákvæði til bráðabirgða í reglugerð nr. 980/2015 um meðferð varnarefna sem kveður á um að um merkingarnar fari samkvæmt reglugerð 1002/2014. Í 8. gr. reglugerðar nr. 1002/2014 eru talið upp í sextán stafliðum hvaða atriði skuli koma fram á merkingum plöntuverndarvara sem markaðssett eru á grundvelli tímabundinnar skráningar.

NIÐURSTAÐA EFTIRLITS

Plöntuverndarvaran *Challenge* uppfyllti ekki kröfur sem settar eru fram í þeim lögum og reglugerðum sem falla undir umfang eftirlitsins.

FRÁVIK

Plöntuverndarvaran Challenge

MERKING

1. Frávik frá 8. gr. reglugerðar nr. 1002/2014. Eftirfarandi merkingaratriðum þarf að lagfæra á umbúðum varanna, sem til eru í vörugeymslu fyrirtækisins:
 - Uppfæra þarf hættusetningar:
 - Bæta við: Inniheldur (aklónífen). Getur framkallað ofnæmisviðbrögð. Mengið ekki vatn með efninu eða íláti þess.
 - Uppfæra þarf varnaðarsetningar:
 - Fjarlægja: Ef leita þarf læknis skal hafa ílát eða merkimiða tiltæk. BERIST EFNID Á HÚÐ: Þvoið með miklu vatni og sápu.

BERIST EFNIÐ Í AUGU: Skolið varlega með vatni í nokkrar mínútur.

Fjarlægið snertilinsur ef það er auðvelt. Skolið áfram.

Geymist á læstum stað.

- Bæta við: Notið hlífðarhanska/hlífðarfatnað/augnhlífur/andlitshlífur.
- Uppfæra þarf notkunarvið og skammtastærðir:
 - Bæta hvítlauk og matlauk við notkunarvið.
 - Bæta við skammtastærð fyrir hvítlauk og matlauk:
 - Hvítlaukur 1 l/ha við ræktunarstig BBCH 12-15.
 - Matlaukur 1 l/ha við ræktunarstig BBCH 12-15.
- Uppfæra þarf uppskerufrest:
 - Bæta við uppskerufrest fyrir hvítlauk og matlauk: 90 dagar.

ÁBENDINGAR

Umhverfisstofnun vill koma nokkrum ábendingum á framfæri um merkingar plöntuverndarvara sem mælst til að fyrirtækið bregðist við án tafar.

Admire

Í eftirlitinu fannst varan *Admire* 500 g þar sem merkingum var stundum ábótavant á þann hátt að tilgreind er röng umbúðastærð. Álímdu merkimiði tilgreinir þá 100 g en umbúðirnar eru í raun 500 g og því þarf að uppfæra merkingar á þeim vörum miðað umbúðastærð.

Neem-Azal T/S

Í eftirlitinu fannst varan *Neem-Azal T/S* þar sem merkingum var ábótavant á þann hátt að tilgreindur er rangur uppskerufrestur. Stofnunin bendir á að uppfæra skal uppskerufrestinn á merkimiðanum sem á að vera 3 dagar.

Ukrudtsfri KVIK klar-til-brug

Í eftirlitinu fannst varan *Ukrudtsfri KVIK klar-til-brug* þar sem merkingum var ábótavant á þann hátt að lítill límmiði sem tilgreinir vöruheiti, númer tímabundinnar skráningar og dreifingaraðila er rangur. Á litla merkimiðanum kemur fram vöruheitið „InsektFri Spruzit N klar-til-brug“ og tímabundin skráning „T-2013-080“, en þar ætti með réttu að standa „Ukrudtsfri KVIK klar-til-brug“ og „T-2103-077“.

Reykjavík, 9. júní 2021

Helga Ösp Jónsdóttir